

**SỞ GD & ĐT HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT CHUYÊN
NGUYỄN TRÃI**

Ngày thi: 19/4/2021

**ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN THỨ V
MÔN: LỊCH SỬ LỚP 11**

**Thời gian làm bài: 180' (không kể giao đề)
(Đề thi có 01 trang, gồm 05 câu)**

Câu 1 (2,0 điểm):

Phát biểu quan điểm về nhận định: *Trong cuộc kháng chiến chống Pháp của nhân dân Việt Nam (1945 – 1954), mặt trận ngoại giao đóng vai trò quyết định thắng lợi.* Liên hệ với vai trò của đấu tranh ngoại giao trong việc bảo vệ độc lập chủ quyền của Việt Nam hiện nay.

Câu 2 (2,0 điểm):

Đại hội đại biểu lần thứ hai của Đảng Cộng sản Đông Dương (2 – 1951) được triệu tập trong bối cảnh lịch sử nào? Từ vai trò lịch sử của Đại hội đối với cuộc kháng chiến chống Pháp, hãy phát biểu suy nghĩ về vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam hiện nay.

Câu 3 (2,0 điểm):

"Điện Biên Phủ là điểm hẹn mà Lịch sử dành cho những cuộc chiến tranh xâm lược trong thời đại ngày nay"(trích "Điện Biên Phủ - Điểm hẹn lịch sử", Võ Nguyên Giáp)

- Tại sao Điện Biên Phủ lại trở thành "điểm hẹn lịch sử" cho một trận quyết chiến chiến lược giữa Việt Nam và Pháp năm 1954?
- Chiến dịch Điện Biên Phủ của quân dân Việt Nam đã được chuẩn bị và giành thắng lợi như thế nào?

Câu 4 (2,0 điểm):

Đánh giá về Hội nghị hoà bình Véc-xai và Oa-sinh-ton sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, có quan điểm cho rằng: *"Hội nghị hoà bình chỉ làm được một việc là chuẩn bị những xung đột quốc tế trong tương lai"*.

Bằng kiến thức lịch sử đã học về quan hệ quốc tế giữa hai cuộc chiến tranh thế giới, hãy làm rõ nhận định trên.

Câu 5 (2,0 điểm):

Từ kết quả của cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít ở Đức, Tây Ban Nha và Pháp trong những năm 30 của thế kỉ XX, hãy lý giải nguyên nhân và rút ra bài học quan trọng nhất đối với việc bảo vệ hòa bình thế giới hiện nay.

----- Hết -----

Họ và tên thí sinh: .....Số báo danh.....

Chữ ký giám thị 1: .....Chữ ký giám thị 2:.....

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN THỨ V - LỚP 11 SỬ

Câu	Nội dung cần trình bày	Điểm
1	Phát biểu quan điểm về nhận định: Mặt trận ngoại giao đóng vai trò quyết định thắng lợi của nhân dân Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Pháp (1945 – 1954). Liên hệ với vai trò của đấu tranh ngoại giao trong việc bảo vệ độc lập chủ quyền của quốc gia, dân tộc hiện nay.	2 điểm
	<p>* Nhận định chưa chính xác: Mặt trận ngoại giao đóng vai trò quan trọng, nhưng không quyết định thắng lợi của nhân dân Việt Nam trong cuộc kháng chiến toàn quốc chống Pháp (quyết định là mặt trận quân sự)</p> <p>* Giải thích</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trong đấu tranh cách mạng, đấu tranh ngoại giao là một trong những hình thức đấu tranh cơ bản cùng với đấu tranh chính trị và quân sự. Đấu tranh ngoại giao có vai trò quan trọng trong việc giải quyết mâu thuẫn giữa các bên tham chiến ... song giữ vai trò quyết định là mặt trận quân sự - Chủ trương của Đảng: kháng chiến toàn diện trên tất cả mọi phương diện... nhưng quyết định là mặt trận quân sự - Trong năm đầu sau cách mạng tháng Tám: mặt trận ngoại giao là mũi nhọn, quyết định trong việc bảo vệ độc lập... song chưa thắng lợi ... - Từ khi kháng chiến toàn quốc bùng nổ (1946) đến trước Đông – Xuân 1953 – 1954: đấu tranh quân sự được đưa lên thành mặt trận chính, đấu tranh ngoại giao chỉ là mặt trận phối hợp ... - Trong giai đoạn cuối của cuộc kháng chiến (1953-1954): Thắng lợi trên mặt trận quân sự (trong Đông – Xuân 1953 – 1954, đỉnh cao là chiến thắng Điện Biên Phủ) đã quyết định thắng lợi trên mặt trận ngoại giao (kí hiệp định Giơ-ne-vơ). Mặt trận ngoại giao cùng thắng lợi quân sự đưa đến kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến chống Pháp... <p>* Liên hệ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trong bối cảnh hiện nay, đấu tranh ngoại giao để bảo vệ độc lập chủ quyền của quốc gia, dân tộc là giải pháp hàng đầu... phù hợp với xu thế chung của thế giới và nguyên tắc hoạt động của các tổ chức quốc tế, khu vực... 	<p>0.5</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p>
2	Đại hội đại biểu lần thứ hai của Đảng Cộng sản Đông Dương (2 – 1951) được triệu tập trong bối cảnh lịch sử nào? Từ vai trò lịch sử của Đại hội đối với cuộc kháng chiến chống Pháp, hãy phát biểu suy nghĩ về vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam hiện nay.	2 điểm
	<p>* Bối cảnh lịch sử:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đại hội được triệu tập trong bối cảnh thế giới và trong nước có nhiều biến động, có cả khó khăn phức tạp và thuận lợi. - Về tình hình thế giới <p>+ Thuận lợi: Hệ thống XHCN đã hình thành, được củng cố -> chỗ dựa cho CMTG (trong đó có VN). Phong trào giải phóng dân tộc dâng cao -> cổ vũ CMVN</p> <p>+ Khó khăn: Mĩ chuyển trọng tâm chiến lược toàn cầu về châu Á (VN là mắt xích quan trọng...). Quan hệ quốc tế phức tạp, cuộc Chiến tranh lạnh đang diễn ra gay gắt -> tác động sâu sắc đến chiến tranh Đông Dương</p> <p>- Về Đông Dương</p> <p>+ 3 nước Đông Dương có kẻ thù chung, đã đoàn kết chống Pháp, nhưng mỗi nước lại có đặc điểm riêng, cuộc kháng chiến mỗi nước có bước phát triển riêng -> cần phát</p>	<p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p>

	<p>huy tinh thần tự lực tự cường...</p> <p>+ HN 8 (5/1941) đã chủ trương giải quyết vấn đề dân tộc trong phạm vi từng nước... đến lúc này cần tách đảng để ra đường lối phù hợp với từng nước...</p> <p>- Cuộc kháng chiến của NDVN có cả khó khăn và thuận lợi</p> <p>+ Thuận lợi: sau chiến thắng Biên giới, cuộc kháng chiến có bước phát triển mới ...</p> <p>+ Khó khăn: Mĩ can thiệp sâu hơn + Pháp đẩy mạnh chiến tranh Đông Dương với KH Đờ Lát đờ Taxinhi ...</p> <p>-> đòi hỏi Đảng phải tăng cường lãnh đạo ...</p> <p>- Về phía Đảng</p> <p>+ Kể từ ĐH I (1935) -> tình hình thế giới + trong nước có nhiều thay đổi -> đòi hỏi Đảng phải bổ sung, hoàn chỉnh đường lối...</p> <p>+ Bản thân Đảng cũng có sự phát triển...-> phải bổ sung, sửa đổi điều lệ</p> <p>+ 11/1945: ĐCS tuyên bố tự giải tán (rút vào hoạt động bí mật) -> ảnh hưởng tới sự lãnh đạo của Đảng -> tình hình thực tế đòi hỏi và cho phép Đảng ra công khai hoạt động...</p> <p>=> Để giải quyết tất cả các vấn đề trên, ĐH II của Đảng được triệu tập...</p> <p>* Từ vai trò của Đại hội ..., phát biểu suy nghĩ về vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam hiện nay.</p> <p>- Vai trò của Đại hội II:</p> <p>+ Việc Đảng ra công khai hoạt động với cương lĩnh đúng đắn (hoàn thiện đường lối CMDTDCND tiến lên CNXH ở nước ta) đã tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với kháng chiến, củng cố mối liên hệ giữa Đảng với quần chúng, củng cố niềm tin tất thắng vào cuộc kháng chiến -> góp phần thúc đẩy, quyết định thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Pháp</p> <p>+ Là 1 sự kiện trọng đại, 1 thắng lợi lớn về chính trị trong cuộc kháng chiến. ĐH đánh dấu bước phát triển mới trong quá trình lãnh đạo và trưởng thành của Đảng, đi vào lịch sử là “Đại hội kháng chiến thắng lợi”.</p> <p>- Phát biểu suy nghĩ: Đảng là lực lượng lãnh đạo, là nhân tố hàng đầu quyết định những thắng lợi, thành tựu của dân tộc trong việc thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc VNXHCN...</p> <p><i>Nếu học sinh liên hệ với thành công của Đại hội XIII và ý nghĩa đối với đất nước có thể cho thêm điểm khuyến khích (không vượt quá số điểm cả câu)</i></p>	<p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.5</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p>
<p>3</p>	<p>“Điện Biên Phủ là điểm hẹn mà Lịch sử dành cho những cuộc chiến tranh xâm lược trong thời đại ngày nay” (trích "Điện Biên Phủ - Điểm hẹn lịch sử", Võ Nguyên Giáp)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tại sao Điện Biên Phủ lại trở thành "điểm hẹn lịch sử" cho một trận quyết chiến chiến lược giữa Việt Nam và Pháp năm 1954? - Chiến dịch Điện Biên Phủ đã được chuẩn bị và giành thắng lợi như thế nào? 	<p>2 điểm</p>
	<p>* Nguyên nhân Điện Biên Phủ trở thành "điểm hẹn lịch sử" cho một trận quyết chiến chiến lược giữa Việt Nam và Pháp năm 1954:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Điện Biên Phủ có vị trí chiến lược quan trọng, cả ta và địch đều muốn nắm giữ - Về phía Pháp: Trong tình thế kế hoạch Nava bị đảo lộn, phá sản bước đầu (do cuộc TCCL Đông – Xuân 1953 – 1954), thực dân Pháp đã quyết định xây dựng Điện Biên Phủ thành thành tập đoàn cứ điểm mạnh nhất Đông Dương, quyết chiến chiến lược với ta, kết thúc chiến tranh trong thế thắng... (+ cơ sở Pháp lựa chọn) - Về phía ta: Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng và Tổng Quân ủy cũng quyết định chọn Điện Biên Phủ làm điểm quyết chiến chiến lược với quân Pháp ... 	<p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p>

	<p>(+ cơ sở lựa chọn của ta)</p> <p>-> Từ chỗ không có trong kế hoạch của cả hai bên, Điện Biên Phủ trở thành điểm hẹn lịch sử mang tính chất một mất, một còn đối với cả hai phía.</p> <p>* Chiến dịch Điện Biên Phủ được chuẩn bị và giành thắng lợi</p> <p>- Chuẩn bị:</p> <p>+ Cuộc tiến công chiến lược Đông- Xuân 1953- 1954 đã buộc địch phân tán cao độ binh lực địch, làm phá sản bước đầu kế hoạch Nava -> tạo điều kiện thuận lợi, là bước chuẩn bị quan trọng về vật chất tinh thần cho ta giành thắng lợi lớn ở Điện Biên Phủ.</p> <p>+ 12- 1953: Bộ CT TW họp thông qua kế hoạch tác chiến của Bộ Tổng tư lệnh và quyết định mở chiến dịch ĐBP ...</p> <p>+ Ta huy động một lực lượng lớn chuẩn bị cho chiến dịch... Đầu 3-1954, công cuộc chuẩn bị hoàn tất...</p> <p>- Giành thắng lợi: khái quát diễn biến, kết quả, ý nghĩa</p>	<p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.5</p>
4	<p>Đánh giá về Hội nghị hoà bình Véc-xai và Oa-sinh-ton sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, có quan điểm cho rằng "Hội nghị hoà bình chỉ làm được một việc là chuẩn bị những xung đột quốc tế trong tương lai". Bằng kiến thức lịch sử đã học về quan hệ quốc tế giữa hai cuộc chiến tranh thế giới, hãy làm rõ nhận định trên.</p> <p>* Khái quát về hai hội nghị</p> <p>- Sau chiến tranh thế giới thứ nhất, các nước tư bản đã tổ chức Hội nghị hoà bình ở Véc- xai (1919-1920). Hội nghị này không thoả mãn quyền lợi của các nước thắng và bại trận...</p> <p>- Không thoả mãn với Hội nghị Véc- xai, Mĩ triệu tập Hội nghị 9 nước tại Oa- sinh-ton (1921-1922)</p> <p>-> Một trật tự thế giới mới được thiết lập, thường gọi là hệ thống Vécxai – Oasinhton, phản ánh so sánh lực lượng mới giữa các nước tư bản</p> <p>* Giải thích nhận định:</p> <p>- Muốn nhấn mạnh: hội nghị hòa bình chứa đựng đầy mâu thuẫn, do vậy không bền vững, và là một trong những nguyên nhân đưa đến bùng nổ cuộc chiến tranh thế giới thứ hai</p> <p>+ Thực chất HN hòa bình là sự phân chia thế giới và phân chia quyền lợi giữa các nước thắng trận. Các nước thắng trận trước hết là Anh, Pháp, Italia, Nhật Bản giành được nhiều quyền lợi về kinh tế</p> <p>+ Xác lập sự áp đặt, nô dịch với các nước bại trận (tiêu biểu là Đức: bị o ép nên nảy sinh tâm lý phục thù, tìm mọi cách phá vỡ trật tự V-O...); đặc biệt là các dân tộc thuộc địa và phụ thuộc</p> <p>+ Giữa các nước tư bản thắng lợi cũng nảy sinh những bất đồng do mâu thuẫn về quyền lợi (tiêu biểu nhất là Nhật: mất ưu thế ở thị trường Trung Quốc, ưu thế hải quân sau Mĩ, do áp lực của Mĩ mà liên minh Anh- Nhật bị huỷ bỏ)</p> <p>-> Hệ thống V- O chứa đựng đầy mâu thuẫn (mâu thuẫn giữa các nước thắng trận và bại trận, giữa các nước thắng trận với nhau, giữa đế quốc và thuộc địa) -> quan hệ hòa bình giữa các nước tư bản trong thời gian này chỉ là tạm thời và mỏng manh, "chuẩn bị những xung đột quốc tế trong tương lai"...</p>	<p>2 điểm</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p>
5	<p>Từ kết quả của cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít ở Đức, Tây Ban Nha và Pháp trong những năm 30 của thế kỉ XX, hãy lý giải nguyên nhân và rút ra bài học quan trọng nhất đối với việc bảo vệ hòa bình thế giới hiện nay.</p>	<p>2 điểm</p>

<p>* Kết quả của cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa phát xít ở Đức, Tây Ban Nha và Pháp</p> <p>- Chủ nghĩa phát xít xuất hiện, chạy đua vũ trang báo hiệu nguy cơ của cuộc chiến tranh thế giới mới... Dưới sự chỉ đạo của Quốc tế Cộng sản và các đảng cộng sản, phong trào chống phát xít và nguy cơ chiến tranh diễn ra sôi nổi ở các nước, trong đó có Đức, Tây Ban Nha và Pháp → kết quả: thắng lợi ở Pháp, thất bại ở Đức và Tây Ban Nha</p>	0.25
<p>* Nguyên nhân</p> <p>- Ở Pháp:</p> <p>+ Đảng Cộng sản giữ vai trò quan trọng trong việc đoàn kết các lực lượng, thành lập Mặt trận Nhân dân chống phát xít. MTND giành thắng lợi trong cuộc tổng tuyển cử (6- 1936), thành lập được chính phủ do Lê- ông Blum đứng đầu, ban hành những chính sách tiến bộ</p> <p>+ Kết quả: bảo vệ nền dân chủ, đưa nước Pháp thoát khỏi hiểm hoạ phát xít.</p>	0.5
<p>- Ở Tây Ban Nha:</p> <p>+ MTND cũng được thành lập và thắng lợi trong tổng tuyển cử 2- 1936, chính phủ của mặt trận được thành lập và thi hành nhiều chính sách cải cách tiến bộ</p> <p>+ Mặc dù được phong trào cách mạng thế giới ủng hộ nhưng cuộc đấu tranh chống phát xít của nhân dân Tây Ban Nha vẫn thất bại do so sánh tương quan lực lượng chênh lệch giữa lực lượng cách mạng và phản cách mạng, sự can thiệp của các nước phát xít Đức, Italia, sự nhượng bộ của các nước tư bản.</p>	0.5
<p>- Ở Đức:</p> <p>+ Giai cấp tư sản cầm quyền không đủ mạnh để duy trì chế độ cộng hoà tư sản, đưa Đức vượt qua khủng hoảng nên dung túng chủ nghĩa phát xít hành động.</p> <p>+ Đảng XHDC - đảng có ảnh hưởng rộng trong quần chúng- bất hợp tác với những người cộng sản => tạo điều kiện cho chủ nghĩa phát xít lên cầm quyền.</p> <p>+ Các hoạt động tuyên truyền, kích động chủ nghĩa phục thù,... của Đảng Quốc xã do Hit- le đứng đầu -> lôi kéo được một bộ phận quần chúng....</p> <p>+ Gánh nặng của hoà ước Véc- xai làm nảy sinh tâm lý phục thù.</p>	0.5
<p>* Bài học:</p> <p>Hiện nay hòa bình thế giới vẫn bị đe dọa bởi chiến tranh, xung đột, chủ nghĩa khủng bố ... -> bài học quan trọng nhất: đoàn kết trong từng nước, giữa các nước...</p>	0.25

Người ra đề: Nguyễn Thị Nga